

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MÜZİK ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN TUTUMLARINI ÖLÇMEYE YÖNELİK ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI*

Sadullah Serkan ŞEKER**

Ceren SAYGI

ÖZET

İlköğretim dönemi çocuğun okulla tanıştığı ilk adım olması açısından önemli bir zaman dilimidir. İlköğretim döneminde kazanılan olumlu, olumsuz davranışlar, eğilimler, alışkanlıklar ve özellikler onlarla birlikte yaşayacaklardır. Bununla birlikte sınıf öğretmeni de çocuğun yaşamında okulu ve öğretmenliği temsil eden bir bireydir. Çocuk bu dönemde sanat ve bilimle akademik anlamda iletişime geçer. Sanatın önemli kollarından bir tanesi de müziktir. Kalıcı, nitelikli, etkili bir müzik eğitiminin gerçekleşebilmesi için sınıf öğretmenlerinin temel bilgi ve beceriler, müzik öğretimiyle ilgili çağdaş yöntem ve yaklaşımlarına ilişkin kuramsal ve uygulamalı bilgilerin yanı sıra derse yönelik tutumları da önemlidir. Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimiyle ilgili tutumlarını ölçmek amacıyla bir tutum ölçeği oluşturmaktır. Araştırma tarama yöntemi ile yürütülmüştür. Yapılan çalışmada yürütülen işlem basamakları; madde havuzu aşaması, kapsam geçerliği (uzman görüşü) ve pilot uygulamanın yapılması olarak izlenmiştir. Ölçeğin pilot uygulaması Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim gören olan Müzik ve Müzik Öğretimi dersi almakta olan 282 öğrenciye uygulanmıştır. Analizler sonucunda elde edilen bulgular; verilerin faktör analizi için uygunluğunun belirlenmesi, taslak ölçeğin yapı geçerliğinin incelenmesi ve taslak ölçeğin güvenilirliğinin incelenmesi şeklinde sunulmuştur. Toplanan verilerin KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) katsayısı 0,92 Barlett testi sonucu ise 0.05'dir. 19 maddeden oluşan Müzik Öğretimine İlişkin Tutum Ölçeği'nin (MÖTÖ) Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı 0.90'dır.

Anahtar Kelimeler: Müzik öğretimi, sınıf öğretmeni, tutum ölçeği, ölçek geliştirme.

* Bu çalışma 23-25 Mayıs 2013 tarihlerinde Adnan Menderes Üniversitesi tarafından düzenlenen XII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur

Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Okt. Dr. Adnan Menderes Üniversitesi Rektörlük Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, El-mek: sserkanser@gmail.com

A STUDY ON DEVELOPING A SCALE TO DETERMINE CLASSROOM TEACHER CANDIDATE'S ATTITUDES TOWARDS TEACHING MUSIC

ABSTRACT

Entering primary school is an important period of time for children as it is the first milestone in their lives to formal schooling. Primary acquired during the positive and negative attitudes, tendencies, habits and abilities will live with them. However, the classroom teacher in the child's life is an individual representing the school and the teacher. Children communicate with arts and sciences in scholarly sense. Music is one of the most important branches of art. In addition to classroom teachers' basic knowledge and skills, theoretical and practical knowledge on modern methods and approaches to teaching music, their attitudes towards teaching music play a great role in realizing permanent, quality, and effective music education. The aim of the study is to develop a scale to determine classroom teacher candidates' attitudes towards teaching music. The research was conducted by the method. Processing steps carried out in this study, the item pool stage, content validity (learned opinion), and were used as a pilot to the application. The piloting study of the scale was conducted with 282 students enrolled at the Division of Classroom Teaching, Department of Primary Education, Faculty of Education, Adnan Menderes University. The results of this analysis, the data for factor analysis to determine the appropriateness of the draft and the draft evaluate the construct validity of the scale is presented in the form of examination of the reliability of the scale. Upon the data analysis, KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) chi-square is determined as 0,92 and Barlett test result is 0.05. The Cronbach Alpha reliability coefficient of the Scale of Attitudes towards Teaching Music (SATT) composed of 19 items is found to be 0.90

Key Words: Teaching music, classroom teacher, attitude scale, scale development

Giriş

Bireylerin yaşantılarında ilköğretim dönemi önemli bir yer tutmaktadır. Çünkü bu dönemde kazanılan olumlu ya da olumsuz davranışlar, alışkanlıklar veya özellikler çoğu zaman onlarla birlikte yaşayacaklardır. Son çocukluk dönemi olarak da tanımlanan bu dönemin gelişim görevlerini Aydın şu şekilde tanımlamıştır:

- “Akranlarıyla birlikte olumlu ilişkiler geliştirip, onlarla müşterek çeşitli etkinliklerde bulunabilir.
- Cinsiyet rollerini kazanır. Toplumun cinsiyetlere atfettiği değerleri ve sosyal rolleri öğrenir. Cinsiyetine uygun davranışlar kazanır.
- Okuma, yazma ve hesap yapma gibi temel okul becerilerini geliştirir. Bu temel becerilerin kazanılması sonraki yıllardaki eğitim hayatının temelini oluşturur.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/7 Summer 2013*

- Değerleri ve vicdan anlayışı gelişir. Çocuğun kendine göre bir değer sistemi oluşur. Bu durum onun davranışlarına ve tercihlerine yansır. Arkadaş seçimi, olaylar karşısındaki yargıları çocuğun vicdan ve değerleri doğrultusunda gerçekleşir.

- Kişisel bağımsızlığı oluşmuştur. Daha önceki dönemde hareketleri itibariyle bağımsız olan çocuk, bu dönemde kendi iradesiyle bir şeye girişmek, yönlendirmek ve sonlandırmak anlamında bağımsızdır.” (akt, Yeşilyaprak 2006, s. 44)

Bilişsel ve duyuşsal özelliklerin kazanıldığı ve içselleştirildiği bu dönemde okul ve öğretmen kavramları da çocuğun yaşamında önemli bir yer tutmaktadır. Okul çocuğun yaşamında; sosyal tutkuyu, toplum gururunu, estetik değerleri ve anlaşmazlıkların mantıksal çözümü gibi önemli becerileri kazanmasını teşvik eder (Dönmezer; 1997). Bu yeni katıldığı sosyal ortama alışmasını sağlayan, bilişsel ve duyuşsal özellikleri ona aktaran eğitim-öğretim yaşamının ilk öğretmeni olan sınıf öğretmenin çocuğun yaşamında ki rolü büyüktür. Çünkü öğretmenler toplumların yaşamını düzenleyen sessiz mühendislerdir. “Öğretmen öğrenme aracıdır, sınav yapan, disiplini sağlayan, orta sınıf ahlakının savunucusu ve vekildir. Öğretmen güvenilir kişidir, yedek velidir, öğrenci danışmanı, meslektaş ve toplumsal katılımcıdır”(Balci’den akt. Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005, s.208)

Bir sınıf öğretmeni çocuğun okulda iletişim kurduğu ilk öğretmenidir. Çocuğu bilim, sanat ve farklı disiplinlerle tanıştırır. Müzik de bunlardan tanesidir. Hedeflenen nitelikte müzik eğitimi verilebilmesi için öğretmenin teknik bilgi ve becerilerinin yanı sıra konuyla ilgili tutumu da önemlidir.

Tutum, sosyal bilimlerde net bir şekilde tanımlanamamış kavramlardan bir tanesidir. Birçok tutum tanımı bulunmaktadır. Bunlardan en çok kabul görenlerden bir tanesi de Smith’in (1968) tanımıdır: “Tutum, bir bireye atfedilen ve onun bir psikolojik obje ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan bir eğilimdir” şeklinde tanımlamıştır (akt.Kağıtçıbaşı, 1999, s. 102). Kağıtçıbaşı (1999) bu tutum tanımında dikkat çeken noktaları şu şekilde belirtmiştir;

1) Tutumlar bireylere aittirler.

2) Gözlenebilen yani atfedilen eğilimlerdir. Net bir davranış şeklinde ortaya çıkmazlar. Davranışa hazırlayıcı yönelimlerdir.

3) Psikolojik bir objeye yöneliktirler.

Sınıf öğretmenleri Eğitim Fakültesi’nde ki eğitimleri boyunca 2. Sınıfın 1. döneminde 2 saat Müzik, 2. Sınıfın 2. döneminde 2 saat Müzik Öğretimi dersi almaktadırlar. Onların hedeflenen nitelikte müzik eğitimi verebilmeleri için derse ilişkin oluşturdukları tutumun yanı sıra dersi öğretmeye ilişkin oluşturdukları tutumları da önemlidir. Roger; (2008) olumlu tutumların iş yaşamında başarının anahtarı olduğunu belirtmiş, bunun yanı sıra tutumların kişileri olumlu tutumları sayesinde sahip oldukları becerilerini daima modernize edebildiklerini belirtmiştir. Ülkemizde tutum kavramıyla ilgili birçok araştırma yapılmaktadır. Özmenteş ve Bilen (2005) “Dalcroze Eurhythmics Öğretiminin Müziksel Beceriler, Müzik Dersine İlişkin Tutumlar ve Müzik Yeteneğine İlişkin Özgüven Üzerindeki Etkileri” isimli araştırmalarının ölçme araçlarından bir tanesi olan “Müzik Dersine İlişkin Tutum Ölçeği” ni ilköğretim 4. Sınıf öğrencileri için geliştirmişlerdir. Araştırmaya katılan denek grubunun Dalcroze Eurhythmics yönteminden etkilenip etkilenmediğini belirlemek amacıyla oluşturulan müzik tutum ölçeğinin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0.86 olarak tespit edilmiştir. Likert tipinde geliştirilen ölçek tek faktörlüdür. Kırıcıoğlu (2009) “Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Öğretimine İlişkin Bilgi Düzeyleri, Özyeterlilik Algıları ile Tutumlarının Belirlenmesi” isimli araştırmasının ölçme araçlarından bir tanesi de

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/7 Summer 2013

Müzik Dersi Öğretimine İlişkin Tutum Ölçeği'dir. 15'i olumlu 10'u olumsuz maddeden oluşan ölçeğin kapsam ve görünüş geçerliği uzman kişilere başvurularak sağlanmıştır.

Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla bir tutum ölçeği geliştirmektir. Kalıcı, nitelikli, etkili bir müzik eğitiminin gerçekleştirilmesi için sınıf öğretmenlerinin temel bilgi ve beceriler, müzik öğretimiyle ilgili çağdaş yöntem ve yaklaşımlarına ilişkin kuramsal ve uygulamalı bilgilerin yanı sıra derse yönelik tutumları da önemlidir. Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine ilişkin tutumlarını belirlemek, olumsuz tutumları değiştirebilmek için çeşitli yöntem, teknik ve uygulamalara yer vermek onların vereceği müzik derslerinin niteliğini arttıracaktır.

YÖNTEM

Bu çalışma tarama yöntemi ile yürütülmüştür. Cohen ve Manion'e (2007) göre tarama çalışmaları tutum çalışmaları gibi geniş katımlı örnekleme ihtiyaç duyulan çalışmalar için kullanılabilir ideal araştırma yöntemleridir (akt.Kurnaz ve Yiğit. 2010). Yapılan çalışmada sırasıyla şu işlem basamakları uygulanmıştır:

Madde havuzu aşaması

Ölçme aracı kullanılması tasarlanan maddelerin oluşturulması için Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümünde okumakta olan, müzik öğretimi dersini almakta olan 38 öğrenciye müzik öğretimi ile ilgili düşüncelerini ifade eden bir kompozisyon yazdırılmıştır. İncelenen bu kompozisyonların yanında ilgili literatür taranarak daha önceden hazırlanmış tutum ölçekleri incelenmiştir (Türker ve Turanlı 2008, Üstüner 2006, Karaca 2006, Canakay 2006, Kırıcıoğlu 2009). İncelenen kompozisyon ve tutum ölçekleri sonucunda toplam 48 maddelik bir havuz oluşturulmuştur. Maddelerin oluşturulmasında tutumun bilişsel, duyuşsal ve davranışsal boyutları göz önüne alınmıştır. Madde oluşturulmasında olumlu madde sayısı kadar olumsuz madde sayısının da oluşturulmasına dikkat edilmiştir.

Bu çalışmada, tutum ölçekleri içinde en yaygın olan Likert tipi tutum ölçeği model olarak alınmıştır. 1932 yılında Dr. Rensis Likert tarafından geliştirilen likert ölçeği temelde psikolojik tutumların bilimsel bir şekilde ölçülmesini amaçlamıştır (Uebersax, 2006). Likert tipi tutum ölçeğinde, bireylerin ifadeleri genellikle beş kategori üzerinden derecelendirmesi istenmektedir. Çünkü kategori sayısı beşten aşağı düşüldükçe ölçek düzeyi açısından bilgi kaybı oluşmakta, yükseldikçe kategoriler arasında belirgin farklılıklar sağlanamamaktadır. "Cevaplayıcılar her ifade için 'tamamen katılıyorum', 'katılıyorum', 'kararsızım', 'katılmıyorum' ve 'kesinlikle katılmıyorum' biçiminde tepkide bulunmaktadır. Böylece her cevaplayıcı, ölçekteki her ifadenin kapsadığı tutum ögesine katılma/katılmama derecesini bildirmiş olmaktadır" (Tezbaşaran, 1997, s. 9)

Kapsam geçerliği (Uzman görüşü)

Karasar (2002), oluşturulan ölçme aracının kullanılacağı amaç için uygun olup olmadığına ilişkin karar verilmesinde uzman görüşünün önemine dikkat çekmektedir. Aynı şekilde Büyüköztürk (2007), uzman görüşünün ölçme aracını oluşturan maddelerin nicelik ve nitelik olarak yeterli olup olmadığının belirlenmesinde uzman görüşünün belirleyici olduğunu belirtmektedir. Bu doğrultuda oluşturulan 48 maddelik madde havuzu üç müzik eğitimi uzmanı, bir eğitim bilimi uzmanı ve Fen-edebiyat fakültesi psikoloji bölümünden bir uzman tarafından incelenmiştir. Uzmanlardan alınan görüşlere göre gerekli eklemeler ve düzeltmeler yapılmıştır. Ölçeğin şekilsel boyutunun oluşturulmasında ve ölçekle ilgili gerekli açıklamaların yazılmasında PDR bölümünden bir uzmandan da görüş alınmıştır. Alınan görüşler doğrultusunda ölçek 48 maddeden 39 maddeye düşmüştür.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/7 Summer 2013

Pilot uygulamanın yapılması

Oluşturulan ölçme aracının pilot uygulaması Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim görmekte olan Müzik ve Müzik Öğretimi dersi almış olan 282 Öğrenciye uygulanmıştır. Uygulama bizzat araştırmacılar tarafından gerçekleştirilmiştir. Ön deneme formlarının kodlanmasında en olumsuzdan en olumsuza sırasıyla 5-4-3-2-1, en olumsuzdan en olumluya ise sırasıyla 1-2-3-4-5 puan verilmiştir.

BULGULAR ve YORUMLAR

Analizler sonucunda elde edilen bulgular aşağıdaki sıra ile sunulmuştur.

- 1.Verilerin faktör analizi için uygunluğunun değerlendirilmesi
- 2.Taslak ölçeğin yapı geçerliliğinin incelenmesi
- 3.Taslak ölçeğin güvenilirliğinin incelenmesi

Verilerin faktör analizi için uygunluğunun belirlenmesi

“Örneklem grubundan gelen verilerin faktör analizi için uygun olup olmadığı KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) katsayısı ve Bartlett testi ile açıklanabilir” (Büyüköztürk, 2007). Bu çerçevede, Bartlett testi sonucunun anlamlı çıkması ve KMO değerinin 0,50'den büyük çıkması beklenmektedir. “İlgili literatüre göre KMO değeri 0,60 orta, 0,70 iyi, 0,80 çok iyi, 0,90 mükemmel olarak kabul edilmektedir” (Bryman & Cramer, 1999; Şeker, Deniz & Görgeç 2004, akt. Kurnaz ve Yiğit, 2010, s. 39). Bartlett testi sonucu ve KMO değeri Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. KMO ve Bartlett Testi Sonuçları

KMO Örneklem Yeterlik Düzeyi	,927
Ki Kare Değeri	5965,532
Bartlett Testi	Sd
	741
Anlamlılık Düzeyi (p<,01)	,000

Tablo 1'de görüldüğü üzere bilgi örneklem büyüklüğünün faktör analizi için uygun olduğuna dair bilgi veren KMO katsayısının 0,92 çıkması örneklem büyüklüğünün mükemmel yakın olduğunu ve Bartlett testi sonucunun ölçek maddeleri arasındaki korelasyonun varlığını ortaya koyması, elde edilen veri setinin açımlayıcı faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir. Bartlett testi değişkenler arasında yeterli düzeyde bir ilişki olup olmadığını gösterir. 0,05 anlamlılık derecesinden daha küçük bir p değeri bulunması, değişkenler arasında faktör analizi yapmaya yeterli bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. (**P<0,01**)

Ölçeğin yapı geçerliliğini belirlemek için öncelikli olarak taslak ölçekte yer alan ortak varyanslar belirlenmiştir. Bu doğrultuda gerçekleştirilecek bir analizde Büyüköztürk'e (2007) örneklem sayısı 200 ile 350 olduğu için faktör yük değeri 0,40 ve üzeri olan maddeler seçilerek sonraki analiz sürecine dâhil edilmelidir. Bu çalışmada elde edilen 39 maddeye ilişkin faktör yük değerlerinin, 46 ile 79 arasında değiştiği görülmektedir. Bu nedenle tüm maddeler analiz sürecine alınmıştır. 39 madde için faktörler arasında ilişki olmadığı için varimax döndürme tekniği kullanılmıştır. Döndürme işlemi sonrasında madde yük değerleri incelendiğinde sırasıyla 1-2-8-9-10-11-12-15-16-22-24-25-26-30-31-32-34-36. maddelerin birden fazla faktörde, 0.10'dan daha az bir farkla yer aldıkları için binişik maddeler olarak değerlendirilmiştir (Büyüköztürk, 2007). İşlem

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/7 Summer 2013

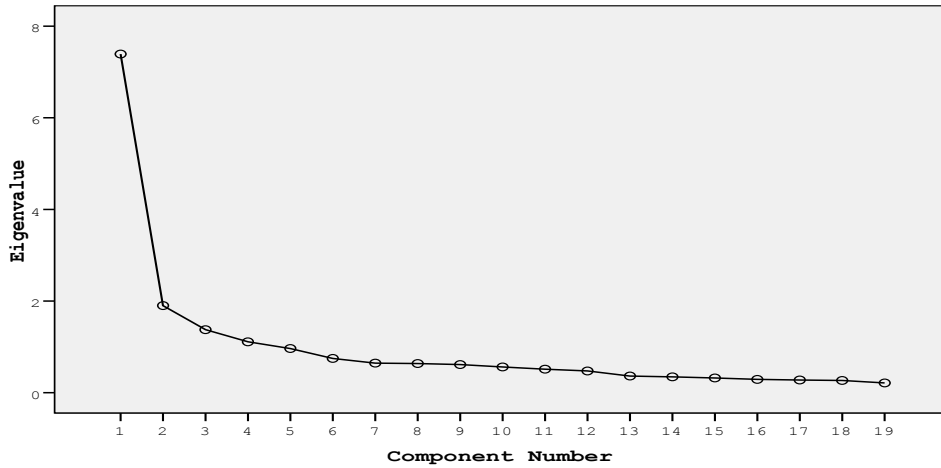

sonrasında bu maddeler ölçekten çıkarılmıştır. Sonuç olarak ölçeğin 21 maddeden oluştuğu tespit edilmiştir. Gerçekleştirilen analizler sonrasında ölçekte 21 madde yer almaktadır.

Faktör sayısını belirleme

“Maddeler arasındaki ilişkileri az sayıda ve en etkin şekilde ortaya koyabilecek faktör sayısını belirlemek için üç kriterden faydalanılmıştır: Açıklanan varyans oranı, özdeğer ve çizgi grafiğinin incelenmesi” (Büyüköztürk, 2007, s. 125; Karagöz & Kösterelioğlu, 2008’den akt. Kurnaz ve Yiğit, 2010, s. 40). Faktör analizinde genel olarak özdeğeri 1 ve 1’den büyük olan faktörler önemli faktör olarak alınır. Bu çalışmada 21 maddelik ölçeğin öz değer tablosu incelendiğinde öz değeri 1’den büyük toplam dört faktör elde edildiysede bu faktörlerin kuramsal bir temele oturmadığı belirlenmiştir. Yapılan incelemede maddelerin anlamlılık açısından üç faktörde toplandığı tespit edilmiş ve analiz üç faktörle sınırlandırılarak tekrar edilmiştir. Tekrar edilen analiz sonucunda 7 ve 38. maddeler binişik maddeler oldukları için elenmişlerdir. Böylece ölçek en son aşamada 19 maddeye inmiştir (Ek:1). Analiz sonucunda elde edilen değerler aşağıda verilmiştir;

Scree Plot

“Bryman ve Cramer (1999) ve Büyüköztürk (2007) çizgi grafiğinin maddelerin öz değerlerinin birleştirilmesi sonucunda elde edildiğini, bu nedenle grafikte görülebilecek hızlı düşüşlerin (kırılma noktalarının) faktör sayısını vereceğini belirtmektedir” (Akt. Kurnaz ve Yiğit, 2010, s. 41) Şekil 1 incelendiğinde çizgi grafiğinde yüksek ivmeli hızlı düşüşlerin yaşandığı bileşenlerin 1., 2. ve 3. faktörler olduğu 4. faktörden itibaren grafiğin yatay bir hal aldığı görülmektedir.

Faktör	Özdeğer	Varyans yüzdesi	Açıklanan Toplam Varyans
1	7,391	38,899	38,899
2	1,900	10,00	48,899
3	1,375	7,237	56,136

Açıklanan toplam varyans tablosunda da görüleceği üzere ilk faktör toplam varyansın %38,8’ini, ikinci faktör % 10’unu ve üçüncü toplam varyansın faktör % 7,2’sini açıklamaktadır. Özdeğerler için birikimli varyans miktarının ise toplam varyansın % 56’sını açıkladığı görülmektedir. Değişkenlerin toplam varyansın 2/3’ü kadar miktarı önemli faktör sayısı olarak değerlendirilir (Büyüköztürk, 2007). Ancak sosyal bilimlerde yürütülen çalışmalarda toplam

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/7 Summer 2013

varyans oranının % 40 ile % 60 arasında değer alması ölçeğin faktör yapısının güçlülüğüne işaret etmektedir (Scherer, Wiebe, Luther & Adams, akt. Tavşancıl, 2002). Bu durum ölçeğin toplam varyans oranının yeterli bir değere sahip olduğunu göstermektedir.

Faktör değişkenlerini belirleme

Ölçeğe ait faktör sayısı belirlendikten sonra değişkenlerin (maddelerin) faktörlere dağılımı belirlenmiştir. Elde edilen dönüşümlü faktör yükleri ve yürütülen analiz sürecini daha anlaşılır hale getirmek için madde-toplam ölçek korelasyonu, ortak faktör varyans değerleri ile faktör yük değerleri Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Tutum Ölçeği Maddelerinin Faktör Yük ve Madde Toplam Korelasyon Değerleri

Madde Numaraları	Faktör Yük Değeri	Döndürülmüş Faktör Yük değerleri			Madde - Toplam Korelasyon
		Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3	
18	,642	,754			,911
29	,601	,713			,911
27	,592	,683			,911
17	,564	,637			,911
19	,559	,613			,909
20	,601	,603			,910
28	,473	,562			,914
33	,511	,542			,909
5	,638	,642			,909
23	,500	,700			,916
4	,721		,786		,911
3	,605		,765		,914
6	,664		,678		,909
37	,797		,799		,909
35	,696		,749		,909
39	,600		,704		,911
14	,692			,748	,910
13	,556			,661	,911
21	,553			,657	,915

Tablo 2 de faktör yük değerleri belirtilen maddeler için yapılan analizler faktör 1’in sırasıyla 18, 29, 27, 17, 19, 20, 28, 33, 5, 23 nolu maddeleri kapsadığını, 2. faktörün 4, 3, 6, 37, 35 ve 39. maddeleri kapsadığını ve 3. faktörün ise 14, 13, ve 21. maddeleri kapsadığı görülmektedir.

Güvenirlilik

Ölçme aracının geliştirilmesi işlemi sırasında uygulanan faktör analizi sonucunda ölçeğe 19 madde ile son şekli verilmiştir. Ölçeğin 19 madde ile yapılan güvenirlik analizleri sonucunda Cronbach Alfa katsayısı 0,90 olarak hesaplanmıştır. Büyüköztürk (2007) 0,70 üzeri değere sahip güvenirlik katsayılarının yeterli kabul edilebileceğini belirtmektedir. Faktörler bazında Cronbach Alfa katsayılarına bakıldığında ise 1. faktör için 0,86, 2. faktör için 0,81 ve 3. faktör için 0,74 değerleri hesaplanmıştır.

Faktörlerin isimlendirilmesi

Tablo 2 incelendiğinde Faktör 1'i kapsayan maddelerin "önem verme" ile yakından ilişkili olduğu tespit edilmiş ve "müzik öğretimine önem verme" olarak isimlendirilmiştir. Faktör 2'nin kapsadığı maddelerin müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceleri temsil ettiği görülmüş ve "müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler" olarak isimlendirilmiştir. Faktör 3'ün kapsadığı maddeler incelendiğinde de maddelerin akademik yönde faaliyetler yapmak ile ilişkili olduğu görülmüş ve "müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar yapmak" olarak isimlendirilmiştir.

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimine ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla geçerli ve güvenilir bir tutum ölçeği geliştirilmiştir. Analizlerden elde edilen bulgular sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimine ilişkin tutumlarını belirlemede ölçeğin uygun niteliklere sahip olduğunu göstermektedir. Ölçeğin sahip olduğu faktörlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın yayınlamış olduğu sınıf öğretmenliği özel alan yeterlikleri kitabındaki sanat ve estetik yeterlik alanlarındaki alt yeterliklerle uyum içinde olduğu tespit edilmiştir. Yapılan incelemelerde 1. faktör ve 3. faktör e ait maddelerin 1. yeterlik alanı olan "öğretme – öğrenme ortamı ve gelişim" alanının 4. alt alanı olan "öğrenme ve öğretme süreçlerini zenginleştirmek için araç gereçlerden yararlanabilme alt alanına A2 ve A3 düzeyi davranışlarda uyum göstermekte olduğu belirlenmiştir. Diğer bir özel alan olan "bireysel ve mesleki gelişim-toplum ile ilişkiler alanının 1. alt alanı olan mesleki gelişim sağlama alt alanına ise yine A2 ve A3 düzeyindeki davranışlarla uyum içinde olduğu görülmektedir. Bununla birlikte dördüncü yeterlik alanı olan "sanat ve estetik" alanının alt alanı olan "sanatsal etkinlikleri öğrenme sürecine kullanabilme alt alanı ile de A2 düzeyi davranışlarda uyum göstermektedir.

Öneriler

Bu çalışma kapsamında geliştirilen ölçeğin, sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimine ilişkin tutumlarını belirlemede etkin bir veri toplama aracı olacağı düşünülmekte ve önerilmektedir. Tutumun bilişsel, duyuşsal ve davranışsal alt boyutlarını oluşturan oldukça fazla etkenin bulunması, bu etkenlerin tek bir ölçek altında bir araya getirilmesini zorlaştırmaktadır. Bu nedenle özellikle tutumların ölçülmesi konusunda yeni ölçme araçlarının geliştirilmeye devam edilmesi tutumların daha iyi ve net bir şekilde ölçülmesine önemli katkılar sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- AYDIN, B. "Gelişimin Doğası", B. Yeşilyaprak (Ed.) *Eğitim psikolojisi gelişim-öğrenme-öğretim* (s. 29-49), Ankara: Pegem Yayıncılık.
- BALCI, E. (1991). Öğretmenin rolleri. Ankara: Eğitim Sosyolojisi. Akt: Çelikten, M., Şanal, M., Yeni, Y. (2005), Öğretmenlik mesleği ve özellikleri, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2005(19), 207-237.
- BRYMAN, A. & Cramer, D. (1999). Quantitative data analysis with SPSS release 8 for windows, London and Newyork: Taylor& Francis e-Library, Routledge. akt: Kurnaz, M. A, ve Yiğit, N., (2010). Fizik tutum ölçeği: geliştirilmesi, geçerliliği ve güvenilirliği *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 4 (1), 29-49.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş, (2007). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. (7. Baskı) Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- CANAKAY, E. U., (2006) Müzik teorisi dersine ilişkin tutum ölçeği geliştirme, *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/7 Summer 2013

- COHEN, L., Manion, L., & Morrison, K. (2007). *Research methods in education*, (6th ed.). New York: Routledge. akt: KURNAZ, M. A, ve Yiğit, N., (2010). Fizik tutum ölçeği: geliştirilmesi, geçerliliği ve güvenilirliği *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 4 (1), 29-49.
- DÖNMEZER, İ. (1997). *Eğitim Psikolojisi gelişim ve öğrenme* (2. Baskı) İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- KAĞITÇIBAŞI, Ç. (1999). *Yeni insan ve insanlar*. İstanbul: Evrim Yayınevi.
- KARACA, E (2006). Öğretimde planlama ve değerlendirme dersine yönelik bir tutum ölçeği geliştirme, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2006 (16). Akt: Kurnaz, M. A, ve Yiğit, N., (2010). Fizik tutum ölçeği: geliştirilmesi, geçerliliği ve güvenilirliği *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 4 (1), 29-49.
- KARAGÖZ, Y. , Kösterelioğlu, İ. (2008). İletişim becerileri değerlendirme ölçeğinin faktör analizi metodu ile geliştirilmesi, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21, 81-98
- KARASAR, N., (2002). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım Ltd. Şti.
- KIRCIOĞLU, Ç, S. (2009). *Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Öğretimine İlişkin Bilgi Düzeyleri, Özyeterlilik Alguları ile Tutumlarının Belirlenmesi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- ROGER, F. (2008). *Power of a positive attitude: discovering the key to success*. New York: Amacom Books, Retrieved from.
- SMİTH, M., B. (1968). Attitude change. *International encyclopedia of the social sciences* (s. 458-467). Crowell Collier and Mac Millan. Akt: Kağıtçıbaşı, Ç. (1999). *Yeni insan ve insanlar*. İstanbul: Evrim Yayınevi.
- ŞEKER, H., Deniz, S. & Gürgen, İ. (2004). Öğretmen yeterlikleri ölçeği, *Milli Eğitim Dergisi*, 164, 105-118. akt: Kurnaz, M. A, ve Yiğit, N., (2010). Fizik tutum ölçeği: geliştirilmesi, geçerliliği ve güvenilirliği *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 4 (1), 29-49.
- ÖZMENTEŞ, G., BİLEN, S. (2005). Dalcroze Eurhythmics öğretiminin müziksel beceriler, müzik dersine ilişkin tutumlar ve müzik yeteneğine ilişkin özgüven üzerindeki etkileri. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (10).
- SCHERER, R.F., WİEBE, F.A., LUTHER, D.C., ADAMS, J.S (1988) "Dimensionality of Coping: Factor Stability Using the Ways of Coping Questionnaire." *Psychology Reports*. 62, 763 - 770 akt: TAVŞANCIL, E., (2002). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- TEZBAŞARAN, A., (1997). *Likert tipi ölçek geliştirme kılavuzu*. (2. Baskı) Ankara: Türk Psikologlar derneği yayınları.
- TÜRKER, N. K. ve Turanlı, N., (2008). Matematik eğitimi derslerine yönelik tutum ölçeği geliştirilmesi, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28 (3), 17-29.
- UEBERSAX, J. S. "Likert scales: dispelling the confusion." *statistical methods for rater agreement*. 31 Aug. 2006. 20 Oct. 2007
- <<http://ourworld.compuserve.com/homepages/jsuebersax/likert.htm>>.
- ÜSTÜNER, M. (2006). Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 2006 (45), 109-127.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/7 Summer 2013

EK: 1 Müzik öğretimine ilişkin tutum ölçeği

	Değerli öğrenciler, Aşağıdaki ölçek sizin müziği öğretmeye ilişkin tutumunuzu ölçmek amacıyla hazırlanmıştır. Her maddeyi tek tek okuduktan sonra sizin için en uygun cevabı “X” ile işaretleyiniz. Bilimsel bir çalışmaya olan katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz. Okt. Dr. S.Serkan ŞEKER, YRD. DOÇ. CEREN SAYGI	Tamamen Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	Müzik öğretiminin zaman kaybı olduğunu düşünüyorum.					
2	Müzik dersi zorunlu olmasa çocuklara öğretmek istemezdim.					
3	Öğrencilere müziği öğretecek olma düşüncesi beni mutlu ediyor.					
4	Müziği öğretmeyi sıkıcı buluyorum					
5	Müzik öğretimiyle ilgili araştırmalar yapmayı severim.					
6	Müzik öğretimiyle ilgili konuları meslektaşlarımla konuşmayı severim.					
7	Derse girmeden önce ön hazırlık yaparım					
8	Çocuk şarkıları ile ilgili materyal (kitap, cd, video) toplarım.					
9	Müziğin çocukların yaşamlarının bir parçası olmasını isterim					
10	Dersleri müzik öğretmeniyle koordineli bir şekilde işlerim.					
11	Müzik öğretimi ile ilgili work shop seminer v.b çalışmalarına katılırım.					
12	Müzik dersi yapmadığım zaman huzursuz olurum					
13	Dersi planlarken çok zevkli bir ders işleyeceğimi hayal ederim.					
14	Derste çalgı çalarak müziği daha iyi öğretebileceğimi düşünüyorum.					
15	Müzik dersini planlamaya özen gösteririm.					
16	Olanaklarım kısıtlı olsa bile müzik dersi yapmak isterim					
17	Müzik dersini gereksiz bulurum					
18	Müzik dersi programdan kaldırılrsa sevinirim.					
19	Müzik dersini işlerken kendimi stresli ve gergin hissediyorum					

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/7 Summer 2013

